

„Stajerc“ izhaja vsaki petek, datiran z dnevom naslednje nedelje.

Naročnina velja za Avstro-Ogrsko: za celo leto 3 krome, za pol in četrt leta razmerno; za Nemčijo stane za celo leto 5 kron, za Ameriko pa 6 kron; za drugo inozemstvo se računira naročnino z ozirom na visokost poštnine. Naročnino je plačati naprej. Posamezne številke se prodajajo po 6 vin.

Uredništvo in upravninstvo se nahajata v Ptuj, gledališko poslojpe stev. 3.

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastonj, ali rokopiše se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak terek zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (insetatov) je za celo stran K 64, za 1/2 strani K 32, za 1/4 strani K 16, za 1/8 strani K 8, za 1/16 strani K 4, za 1/32 strani K 2, za 1/64 strani K 1. — Pri večkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

Štev. 6.

V Ptuj v nedeljo dne 9. februarja 1908.

IX. letnik.

Somišljeniki!

Naznanili smo za to nedeljo shod v Zavrču. Iz raznih vzrokov naznanjamo, da se je ta shod preložil na poznejše čase. To nedeljo se torej shod ne vrši v Zavrču. Pač pa se vrši

v nedeljo, 9. svečana 1908 ob 3. uri v novi gostilni g. Repa na

Ptujski gori

kmetski shod,

Kmetje! Časa nam primanjkuje, da bi sklicali shod v vsakem kraju. Zato je sklican shod na Ptujski gori za vso farno, za Monsperg, Stoperce, Sv. Lovrenc itd. Vsi, ki imajo priložnost priti na to zborovanje, naj se zanesljivo udeležijo.

Kmetje in kmetice! Ne pustite se od nasprotnikov hujskati in odgovarjati od naših shodov! Ostanite trdni naprednjaki. Tu se ne gre proti veri in ne za narodnost. Pomeniti se hočemo edino o gospodarskem napredovanju našega kmeta.

Torej se vsi udeležite!

Kraljevski umor.

Telegraf je prinesel v nedeljo zjutraj novico, ki je pretresla celi svet. Komaj se je pozabilo bestialni kraljevski umor v Belemgradu, ko se je zgodil zopet krvavi dogodek. Prišli so telegrami, ki so naznanili, da sta bila portugalski kralj Karlos I. in prestolonaslednik Ludovik Filip umorjena. Evo poročila!

Lisabon 2. svečana: Kralj Karlos portugalski in prestolonaslednik Ludovik Filip sta bila včeraj zvečer na cesti umorjena. Troje morilcev se je takoj na lici mesta ujelo.

Kako se je umor izvršil? Po 5. uri popoldne pripeljal se je kralj Karlos I. z vso družino iz vile Vicoisa v Lisabon. V vozu sta in sedela kralj in kraljica ter obadva sinova. V hipu, ko je zavil voz v arzenalsko cesto, pričela je skupina s karabinerji oboroženih mož streljati. Kralj je bil takoj mrtev, prestolonaslednik pa je izdihnil v par minutah. Kraljica je bila le lahko ranjena. Istotako drugi sin, infant Manuel. Kralja so zadele 3 kroglice, ena na vratu, druga na tilniku in tretja v pleče. Ena kroglica je prodrla veliko žilo, tako da je bil kralj takoj mrtev. Tudi prestolonaslednika so zadele 3 kroglice v glavo in prsa. Ordonančni oficir Figueira, ki je korakal poleg voza, je na mestu enega morilca ustrelil. Druga je policija usmrtila. V trenutku, ko so pričeli morilci streljati, vrgla se je kraljica čez prestolonaslednika, da bi ga s svojim truplom rešila. Ali pomagalo to ni!

Vzroki umora. Že dalje časa so se pripravljali resni dogodki na Portugalskem. Krivda tiči v neskončno slabem gospodarstvu te

države. Ljudstvo je nakrat izprevidlo, da nima nikarkošnih sredstev, nobene primerne armade, ničesar, in to v kljub temu, da plačuje grozovito visoke davke. Javno šolstvo na Portugalskem je tako znemarjeno, da 80% ljudi ne zna čitati in pisati. Industrija se ne razvija. Kmetijstvo hira in slabo obdelana polja ne dajo niti toliko žitja, kolikor ga potrebuje ljudstvo za življenje. Državni dolg je znašal 4 milijarde, ljudstvo pa je postajalo z vsakim dnevom revnejše... Pri teh razmerah ni čudno, da si je pridobila republikanska stranka vedno več vpliva. L. 1891 se je zgodila krvava ustaja, ki je napolnila lisabonske ceste z mrličmi. Volitve l. 1905 so se zopet vršile v znamenju krvavih bojov. Namesto da bi kralj vire nezadovoljnosti zamašil, hotel je ljudstvo z najbrezobzirnejšo strogostjo premagati. Kot prvega ministra si je poklical moža Jovo Franco, ki naj bi z železno roko ljudstvo premagal. Casopise se je prepovedalo, ljudske voditelje zaprlo, državni zbor pa razgnalo. Tako je narasla ljudska nevolja in pritisnila morilec puške v roko...

Umorjeni kralj Karlos I. je bil sin kralja Ludvika I. Zasedel je prestol 19. okt. l. 1889. in našel takoj prav slabe razmere. Slaba kolonijalna politika je pripravila deželo na rob propada. Zdaj je končal ta nesrečni kralj!

Novi kralj. Ker je bil poleg kralja Karlosa tudi prestolonaslednik umorjen, pride zdaj drugi sin Manuel k vladi. Infant Manuel je 18 let star in zasede kot kralj Manuel II. prestol. Imel bo hude boje.

Nadaljna poročila. Pod vplivom umora, katerega je pač sam s svojim nasiljem zakrivil, odložil je ministerski predsednik Franco svoje mesto ter pobegnil iz Lisabona. Gotovo je, da bi bil drugače umorjen. Novi vladi načeljuje admiral Ferreira. — Voditelje upornikov se je zaprlo. Deloma se jih je odpeljalo v Afriko. Čez 600 oseb je zaprtih. V raznih vojašnicah so se vojaki uprli.

Ni ga menda človeka, ki bi odobral krvavi čin portugalskih morilcev. Zapravljanje na kraljevem dvoru, neznosni davki bi opravičevali sicer pošteno ljudsko ustajo, ali umora nikdar ne!... Podučljiv pa je ta pretresljivi, krvavi dogodek. Dokazuje nam na eni strani, kam privede brezvestno zatiranje narodov, — na drugi strani pa nam kaže plodove klerikalstva.

Velikansko moč je imela nekdanj plodovita državnica Portugalska. Njeni mornarji so odkrivali nove svetove, njene barke so zaneale portugalsko zastavo širom sveta. Danes je izginila vsa ta moč, vsa lepota, vso bogatstvo, — danes vidimo na Portugalskem revno ljudstvo, izstradano in sovražno, kajti lakota in sovražstvo sta si brata. Vlada je pol stoletja dolgo zapravljala ljudsko premoženje, dvor je živel v razkošju, — kmet pa ni imel vola, da bi ga pred plug opregel... V blatu vedno večje revščine pa se je rodila krvava misel, — anarhija je imela tu iz-

borna polje, pod črno-rdečo njeno zastavo se je zbiralo vedno več nezadovoljnejšev. Ne ve se še, je-li je izvršila močna republikanska stranka nezasišani ta zločin, ali pa so ga izvršili anarhistični vrtoglavci. Ali to se ve, da bi nikdar ne prišlo tako daleč, ko bi vlada sama s svojim izkoriščanjem ne pripravljala redila na tla za uporniške misli. Pomisliti se mora, da se je zgodil zločin sredi mesta. Sredi mesta je stalo 15 mož v dolgih haljah, pod katerimi so imeli skrite puške, sredi mesta so namerili in streljali. In pomisliti se mora, da je vojaštvo na Portugalskem popolnoma nezanesljivo, da je med oficirji dovolj upornikov, da so največji učenjaki in najjimenitnejši meščani na Portugalskem nasprotniki vlade. Te razmere so porodile blazne morilce, ki so maščevali vso ljudstvo na tako nečloveški, zločinski način...

Pa še nekaj! Južne države, Italija, Španija, Portugalska, so najbolj klerikalne. Kakor vampir ožema črno klerikalstvo te narode in jim pije kri. Največ duhovščine in najmanj prave vere najdemo v teh državah. Največ klerikalcev in največ anarhističnih morilcev! Imena kakor Bresci, Luccheni nam to dokazujejo. In — ali ne stoji Španija pred isto usodo? Grozni „mene tekel“, glasno svarilo tiči v krvavem zločinu, ki se je zgodil v Lisabonu, — svarilo za vlade in vladarje, naj omejijo klerikalizem, ki izsesava narode duševno in gmotno, ki hoče vladati z analfabeti in morilci. Seveda, — klerikalni „učenjaki“ so učili, da je v gotovih slučajih umor kraljev dovoljen, da je neumnost, neizobraženost prava pot za izveličevanje... Razburjen, prestrašen stoji svet pred umorom v Lisabonu. Kakor bajka iz starih časov nam zveni ta čin, — kri ne velja več, kadar vladata lakota in klerikalna neumnost!...

Zato pa je edina pot za države, ki hočejo obstati, — gospodarsko delo in izobrazba!

Politični pregled.

Zopet trpinčenje vojakov. Komaj so poslanci prejšnjega vojnega ministra pognali, ker ni dovolj energično branil nečloveškemu trpinčenju vojakov, ko se poroča že o novih slučajih. Ravno tako izgleda, kakor da bi gotovi prenapieti oficirji smatrali vojaka za živino, za svojega psa, s katerim lahko delajo, karkoli se jim poljubi. Dragonec Franc Walcher v Wiener-Neustadtu je prišel k lajtnantu Kaiserju za „burša“. Ta smrskavi lajtnant je moža vedno s škornjami pretepaval, s sabljo pobijal in z nogami suval. Poleg tega je moral Walcher lakoto trpeti. Ko je prošil v Božič za „urlaub“, dobil je 4 dni zapora. Nesrečnež je kazal dostikrat bule, ki mu jih je prizadel surovi lajtnant. Končno se nesrečni vojak ni mogel drugače pomagati, da je vzel karabiner in se vstrelil... In vojakovi stariši? Za tem ne vpraša nikdo... Ali bi ne bilo pravično, da bi se takega fantalina, ki je prišel komaj iz kadetne šole, položilo na klop in mu

V nedeljo, 9. svečana ob 3. uri pri g. Repa na Ptujski gori shod!

Kupujem bela vina

pa tudi celo belo izabelo samo pristno blago. Ponudbe naj se pošljejo pod načrtom „Wein“ na Annoncen-Expedition Kienreich, Graz. 98

Kovaški učenc

priden in močan fant se sprejme pri Silvestru Čebej, kovaški mešter v Dugošah pri Mariboru.

PIPE
iz **Bruyère lesa**
prima kvaliteta,
iz pravega,
nevičijega
Bruyère-lesa.
Glavka glava
z daleč za-
vitim Bruyère-
odlivom, viš-
njati ror, na-
ustnik iz roga
in slah, cena 21 cm. dol-
ga K 150. Ista pipa, ali z okoli
rezo Bruyère-leseno glavo
K 180 Največja izbira v re-
kvizitah za kadenje dobite v
mojem ceniku, ki se razpošilja
zastonj in poštine prosto.

Dobi se pri:
c. in k. dvornem liferantu
Hanns Konrad
razpošiljevalna hiša 690
Brüx št. 876 (Češko.)
Zahtevajte v lastnem interesu
moj bogato ilustrirani glavni
cenik s čez 3000 podobami
zastonj in poštine prosto.

Kovaški učenc

se takoj sprejme pri Gottfried Petschar v Kenci pri Mariboru.

Sprejemem takoj 94

2 mizarska pomočnika
in enega učenca. Georg Ko-
hale, mizar v Slov. Bistrici.

Pekovski obrt

v dobrem kraju kje se drva
po ceni in labko dobio, se
da do 1. marca v najem. Kje
pove „Štajerca“, 96

Denarna posojila

vsake velikosti po 4 do 5%
proti dolžnemu listu z ali brez
prič za jamstvo, plača se v
mesečnih obrokih v 1-10 let.
Brez posredovalnih pristojbin.
Posojila na realitet po 3 1/2%
na 30-60 let, najvišje. Večja
financiranja. 82

Hitro in diskretno se vse vrši.

Administracija
„Börsen-Courir“

Budapest, Postfach.
Porto za nazaj se prosi. Prosi
se nemško korespondenco.

Šivalni stroj (Näh- maschine)

84
v dobrem stanu se prav po
ceni proda. Pogleda se v Ptuj
Minoritenplatz 1. Stock, desno.

Pridno dekle

katero se hoče v gladenju ali
peglanju izučiti, sprejme se
v stalno službo pri A. Bre-
celju v Ptuj Gospodska
ulica 3. 83

Posestvo

18 oralov njiv travnikov, sadon-
osnik in gozda. Krma je
izvrstna in se lahko 12 glav
živine redi; oddaljeno je eno
uro hoda od Maribora in po
ure od kolodvora Pesnica; hiša
in hlevi so zidani in z
o peko kriti.

Več se izve pri posestniku
Antonu Logarič Sv. Miklavž
p. Hoče. 92

Na prodaj

90
je za nizko ceno in z ugod-
nimi plačilnimi pogoji lepo
malo posestvo v lepo zidano
in opeko krito hišo s 4 sta-
novanji, gospodarsko poslopje
z svinjskim in živinjskim hlev-
cem vse v dobrem stanu. —
Več se izve pri Joh. Kukovič-u
v Sv. Miklavžu pr. Mariboru.

Močan

pekovski učenc

se takoj sprejme pri **Heinrich Simonitsch**,
pekovski mojster Zeltweg, Gorno Stajersko.

Ženitna ponudba

36-letni mladenič, štajerski rojak v cesarski službi v Trstu,
1540 kron letne plače želi zastran pozneje poroke,
znanje z izobraženo gospodično s par 1000 kron v
starosti med 24 do 32 let. — Pisma naj se pošljejo
do 29. februarja 1908 pod naslovom „**Interni zvezda**
888“ post restante, piazza Giuseppina Trst. 88

Ura na pendelj, ki bije na 1/2 in na 1 uro

K 10 50
v lepo poliranem kostnu iz oreh. lesa, gre
30 ur, bela cifernica, 71 cm visoka K 1050. Ista,
gre 14 dni, bije na 1/2 in 1 uro K 1460. —
„Gong“-kolesje (stolpovo zvonjenje) dviga cen-
ceno pri 1 dnevnem kolesju za K 1.—, pri
14 dnevnem za K 150.

Te ure so vsled cenosti in krasnega dela ele-
gantne za pohištvo.

Ura-kukavica K 850, kuhinjska ura K 3.—

Budilnica s stolp zvonjenjem K 980.

Za vsako uro 3letna pisemna garancija. Pošlje

po povzetju prva fabrika ur v Brüxu

HANNS KONRAD

c. in kr. dvorn liferant v Brüxu št. 876
(Češko.)

Glavni cenik z nad 3000 podobami dobi vsi kdo
na zahtevo za tonj in poštine prosto.

740

Pekovski učenc

se sprejmi v pekarno Gensinger v Voitsberg
Tedeuska plaža 1 krono.

Proda se zaradi rodbinskih razmer

lepo posestvo

v Jarenini 1/4 ure od cerkve 1/2 ure od železniške pos-
Pesnica in 1 1/2 uro od Maribora oddaljeno. Taisto
sega 33 oralov zemlje i. s. travnikov, njiv, sadonos-
in primerno, 1 oral amerik. vinograda. Hiša kakor gos-
darsko poslopje je zidano in z opeko, prva z falccig
krita. Vknjiženega dolga je 8000 kron. Več se izve
Karl Schmirmaul, kmet v Jarenini.

Pekarija

v Gerličah tik okrajne ceste Poličane P
četertek in Šnarje; 10 minut od postaje Meatu
oddaljena, se da pod ugodnimi pogoji v naje
Več pove Julijana Cernoša v Gerličah p. Priosto

Kdo ima več

krme za prešanje (Pressheu)

za oddati, naj vloži ponudbo pod naslov
„M. O. 763“ na upravništvo „Štajerca“.

RAZGLAS.

V času od 2. do 14. marca obdrži se na deželni sadjarski in
vinogradniški šoli v Mariboru sledeče spomladne tečaje;

1. Tečaj za **sadjarstvo** in **vinogradništvo** za posestnike
sadosnosnikov in vinogradnike ter druge prijatelje te vrste kmetijstva.
2. Tečaj za **vinčarje**.

V prvem se bode razpravljalo o najvažnejšem na tem polju po
današnjem stanju stvari v teoriji in praksi. Zadnega namen je v prvi
vrsti praktična izobrazba viničarjev v vinogradništvu in sadjarstvu.

Številni udeležencev znaša z po e. k. deželnemu šolskem svetu
poslanimi učnimi močmi v prvem tečaju 40, v drugem pa 20.

Udeleženci viničarskega tečaja dobijo po danih sredstvih lahko
podpore. Da jih dobijo, morajo sledeče navesti in po občinskem pred-
stojniku potrditi:

- 1) da so sami revni posestniki;
- 2) da so na očetovem posestvu delujoči sinovi teh;
- 3) da so viničarji takih posestnikov.

To potrdilo se priloži naznanilu za vstop v tečaj in se omeni
obenem starost.

Kdor ne prosi za podporo, naj to v naznanilu izrečno pove.
Teoretični poduk prične 2. marca ob 8. uri dop. Udeleženci
viničarskega tečaja naj pridejo istega dne ob 8. uri tu-sem.

Udeleženci obeh tečajev naj prinesejo seboj trsne škarje in
nože za cepljenje. Kupijo jih pa tudi lahko prav dobre na zavodu.
Naznanila sprejema podpisani zavod do 20. februarja.

Ravnateljstvo

deželne sadjarske in vinogradniške šole v Mariboru.

Na prodaj!

Parni motor v prav dobrem stanu

z 12. konjskimi močmi, kateri se da z razno
kurjavo kakor oglem, drvam, čreslovino i t. d.
kuriti, se proda koncem marca. Kje? se izve
pri upravništvu „Štajerca“. 75

Neveste in ženini

pridite v našo trgovino, kjer se nahaja veliko blaga najlepših novosti.

Stofi za moške obleke! Volna za ženske obleke! Židani robci (tihelci) od 2.50 do 10 kron

Kranceljni, pušeljni! Židani traki!

Vse novo in krasno. Zaloga je velika in vsakdo si lahko izbere. Cene so priznane nizke, postrežba pa izvrstna kajti lastno
delamo sami in postrežemo kupcem z največjim trudom, samo da ei ohranimo zaupanje kupcev. — Priporočamo se in pozdravljamo Vas

L. F. SLAWITSCH & HELLER v PTUJU

trgovci z manufakturnim blagom, Florianiplatz.

